

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ'.

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου, ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι: ἑτήσια. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

27 Δεκεμβρίου 1887

Ο ΒΙΣΜΑΡΚ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Εἰς τρία μέρη διέρχεται ὁ Βίσμαρκ τὸν βίον αὐτοῦ, πρὸ τοῦ ὑπουργικοῦ γραφείου του, ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, καὶ παρὰ τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν. Δὲν ἀνῆκει ποσῶς εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ Βερολίνου, ἐμφανίζεται δ' ἐν αὐτῇ σπανιώτατα. Κατ' οἶκον, ἐκτὸς στενῶν τινῶν φίλων του, δέχεται μόνον διπλωμάτας καὶ βουλευτάς. Ἀπὸ τοῦ 1885 ὁ Βίσμαρκ κατοικεῖ ἐν Βερολίνῳ ἐν τῷ ἀρχαίῳ μεγάρῳ τῆς οἰκογενείας Ράτζιβιλλ.

Διερχόμενός τις τὸν κῆπον, οὗ χι πρασιαὶ ἐκτείνονται πρὸ τοῦ μεγάρου καὶ φθάνουσι πρὸ τῆς πύλης τῆς εἰσόδου, ἔχει ἀριστερᾷ μὲν τὰ οἰκήματα τῆς θεραπείας, δεξιᾷ δὲ ἀντιθάλαμον, ὅστις κοινωνεῖ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ πρίγκηπος. Καὶ τὸ ἀναπαυτήριον καὶ τὸ γραφεῖον εἰσὶ λιτότατα διεσκευασμένα καὶ ὁ ὅλος δὲ τοῦ μεγάρου στολισμὸς εἶνε ἡκιστα πολυτελής.

Ἡ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἐορτῶν, ἣτις καταλαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ πρώτου ὀρόφου, ἀπέκτησε φήμην ἱστορικὴν ἀπὸ τοῦ βερολινείου συνέδριου τοῦ 1878. Ἐν αὐτῇ κατὰ Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐτετέλεσθησαν καὶ οἱ γάμοι τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχικαγκελαρίου μετὰ τοῦ πρίγκηπος Ραντζάου.

Κατὰ τὸ 1885 ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ συνήρchetο ἡ συνδιάσκεψις τοῦ Κόγγου. Εἶνε δὲ καὶ ταύτης ἡ διασκευὴ αὐστηρὰ καὶ ἀπέριττος καὶ μόνον τὰ ἐρυθρὰ παραπετάσματα καὶ ἀνάκλιντρα προσδίδουσι φαιδρότητα τινὰ εἰς τὴν αὐστηράν ὄψιν τοῦ δωματίου. Ἡ κλίμαξ κοσμεῖται ὑπὸ ἀνθέων καὶ δαφνῶν. Ἀνηρτημένους εἰς τὸν τοῖχον τῆς αἰθούσης μέγας χάρτης τῆς Ἀφρικῆς τοῦ Κεϊπερτ, ὕψους πέντε μέτρων, ὑπεδείκνυνεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ συνήρchetο ἡ ἐπιφανὴς ὁμήγυρις. Τὰ μέλη τῆς συνδιασκέψεως ἐκάθηντο περίξ τραπέζης, σχῆμα πετάλου ἐχούσης, ἧς ἡ κοιλότης ἐστρέφετο πρὸς τὸν κῆπον τοῦ ὑπουργικοῦ μεγάρου. Ὁ πρίγκηψ ἐκάθητο ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοιλότητος ταύτης, ἔχων ὀπισθὲν του τοὺς γραμματεῖς τῆς συνδιασκέψεως, καθημένους πρὸ

ἰδιαιτέρως τραπέζης. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δυνάμεων ἐκάθηντο δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν τοῦ καγκελλαρίου, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν χωρῶν εἰς ἃς ἀνήκον.

Ὑπερθεν τοῦ γραφείου τοῦ πρίγκηπος, εὐρισκομένου ἐν τῷ ἰσογαίῳ καὶ προέχοντος πρὸς τὸν κῆπον, ὑπάρχει ἄνδρον, συνεχόμενον πρὸς τὸν ἐξώστην τοῦ κοιτῶνος τῆς πριγκηπίσσης, σιδηρὰ δὲ κλίμαξ φέρει ἀπὸ τοῦ ἀνδρῶρου τούτου εἰς τὸν κῆπον.

Ὅταν εἶνε βεβαία ὅτι οὐδεὶς βλέπει αὐτήν, ἡ πριγκηπίσσα κατέρχεται τὴν πρῶϊαν διὰ τῆς κλίμακος ταύτης καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ συζύγου της, ἵνα πληροφορηθῇ περὶ τῆς υἱείας του.

Ὁ πρίγκηψ ζῇ εὐδαιμόνως μετὰ τῆς συζύγου του, ἣτις ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἡ πιστὴ αὐτοῦ ἀντιλήπτωρ καὶ σύντροφος ἐν τῷ βίῳ, μόνη δὲ ἔχει δικαίωμα νὰ ἀντιλέγῃ εἰς τὸν καγκελάριον.

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς δαπανᾷ τὴν πρῶϊαν του εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν ἐκθέσεων τῶν διαφόρων τμηματάρχων, εἰς τὴν ὑπογραφὴν δημοσίων ἐγγράφων, εἰς τὴν μελέτην τῶν ὑπὸ τῶν γερμανικῶν πρεσβειῶν πεμπομένων ἐκθέσεων, εἰς συνουσίαν μετὰ διαφόρων ὑπαλλήλων, εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἄλλων ἐπειγουσῶν ὑποθέσεων, ἀναγομένων οὐ μόνον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁμοσπονδιακὸν συμβούλιον, τὸ πρωσσικὸν ὑπουργεῖον τοῦ Ἐμπορίου καὶ ἄλλους τῆς διοικήσεως κλάδους.

Ὅταν ἡ Βουλὴ συνεδριάξῃ, αἱ ἐργασίαι τοῦ ἀρχιγραμματέως διακόπτονται πολλάκις ἄδοκῆτως. Ἀγγέλλεται, ὡς ἐν παραδειγματι, αἰφνιδίως ἐκ τοῦ παγγερμανικοῦ κοινοβουλίου, ὅτι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ κυβερνητικὸν νομοσχέδιον κατακρίνεται σφοδρῶς ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως. «Νὰ ζεῦξουν!» διατάσσει ὁ πρίγκηψ, ἀξίων ἄκραν ταχύτητα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει. Μετὰ τινὰ λεπτὰ ἡ πύλη τοῦ Ραῖχστάγ ἀνοίγεται καὶ ἡ ἄμαξα τοῦ ἀρχικαγκελλαρίου εἰσέρχεται.

Ἀμέσως ὁ πρίγκηψ καταλαμβάνει τὴν θέσιν του ἐν τῷ ἐδωλίῳ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου, ὅπῃθεν χαίρετιζαι τὸν πρόεδρον καὶ τινὰς βουλευτάς φίλους του. Πληροφορεῖται ἀμέσως τί ὁ ὁμιλῶν ρήτωρ λέγει, ἀκροᾶται αὐ-

τοῦ μέχρι τέλους, εἴτα δ' ἐγείρεται ἵνα μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῷ σθένους ἀντικρούσῃ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἐνίστε, ἐπειδὴ αἱ συζητήσεις παρατείνονται ἐπ' ἄοριστον, καὶ ὁ πρίγκηψ ἀναγκάζεται ἐπανειλημμένως νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον, τὰ φαγητὰ τοῦ δείπνου, εἰς ὃ παρακάθεται συνήθως τὴν ἐβδόμην ὥραν, ἀποφύχονται. Ἀλλὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δὲν παρακάθονται εἰς τὴν τράπεζαν, ἂν μὴ ὁ πρίγκηψ ἐπανεῖλθῃ ἐκ τοῦ κοινοβουλίου.

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἐκάθητό ποτε πρὸ τοῦ γραφείου του, συνδιαλεγόμενος μετ' ἀνωτέρου τινὸς ὑπάλληλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐπρόκειτο περὶ τῆς Ρώμης, περὶ τινος βούλλας τοῦ Πάπα, περὶ ἄρθρου τινὸς τῆς *Γερμανίας*, περὶ τῆς *Ἐφημερίδος τῆς Κολωνίας*. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐν τῷ γειτονικῷ δωματίῳ ἤκουετο τὸ μόνονον τίκ-τάκ τοῦ τηλεγράφου καὶ ἀνὰ δέκα λεπτὰ διὰ θυρίδος, ἐν τῷ τοίχῳ ἤνεφγμένης, διωλίσθαιεν ἀνὰ ἐν τηλεγράφημα, ὅπερ ὁ πρίγκηψ ἀναγινώσκων ἐν τάχει ἀπέριπτεν.

Τὸ πρῶτον τηλεγράφημα προήρχετο ἐκ τῆς πρωσσικῆς βουλῆς, περιεῖχε δὲ τὰς λέξεις ταύτας: «Παρόντες ὑπουργοί: Λέογχαρτ καὶ Φάλκ. Πρῶτος ρήτωρ ἐγγεγραμμένος Σχόρλεμερ-Ἄλστ.»

Τὸ δεύτερον περιεῖχε τὰ ἐξῆς: «Ὁ ρήτωρ κατακρίνει τὸν πρίγκηπα Βίσμαρκ ἐπὶ ἀσυνεπείᾳ ἐν τῇ πολιτικῇ του, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δόγμα τοῦ ἀλαθῆτους...»

Ὁ πρίγκηψ ἐρωτᾷ τὸν συνομιλητὴν του: «Ἐστάλη σήμερον τὸ πρῶτ' ἐν τῇ τηλεγράφῳ εἰς τὴν Ρώμην;»

— Εἰς τὰς δέκα, Ὑψηλότατε!

— Λοιπὸν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἀπάντησιν σήμερον μετὰ μεσημβρίαν.

— Πιθὰνὸν εἶνε ὅτι θὰ λάβωμεν αὐτὴν τὴν ἐσπέραν, ἢ κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, Ὑψηλότατε!

Νέον τηλεγράφημα διαβιβάζεται διὰ τῆς ἐν τῷ τοίχῳ θυρίδος, ἀγγέλλων ὅτι ὁ ρήτωρ λέγει ὅτι ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ, ὅτε τέλειος ἐπαναστάτης, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μέμφεται τοὺς ἐπισκόπους διὰ τὰς ἐπαναστατικὰς αὐτῶν ροπάς.

Ὁ πρίγκηψ, ἀναγνούς τὸ τηλεγράφημα, ἀποτείνεται πρὸς τὸν ὑπάλληλον:

— Πολὺν θόρυβον ἔχομεν σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν. Δὲν μοῦ λέγετε, φίλτατε, εἶνε δυνατόν νὰ εὕρωμεν τὴν βούλλαν αὐτήν, περὶ τῆς ὁποίας κάμνει λόγον ἡ *Γερμανία*, καὶ ἥτις ἐξεδόθη πρὸ ὀγδοήκοντα περίπου ἐτῶν.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ὑπάλληλος ἡτοιμάζετο νὰ

ἀπαντήσῃ, ἐκομίσθη ἐκ τῆς Βουλῆς δελτίον ἀναγράφον ταῦτα:

«Ὁ βουλευτὴς Σχόρλεμερ-Ἄλστ εἶπε τὰ ἐξῆς:

«Πανταχοῦ καὶ πάντοτε οἱ καθολικοὶ ἐπισκοποὶ, καθ' ὃ ἔχουσι καθήκον καὶ συμφώνως πρὸς τὰ διδάγματα τῆς ἐκκλησίας, κατεπολέμησαν τὴν ἐπαναστάσιν. Διαφέρει ὅτι δηλοῦσιν ὅτι ἡ συνείδησις τῶν δὲν ἐπιτρέπει αὐτοῖς νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν καταστατικῶν νόμων. Τοῦτο δὲν λέγεται παράνομος ἐξέγερσις. Εἶνε ἀπλὴ ἐκτέλεσις καθήκοντος συνειδήσεως. Τὸ ἀρχαῖον ὁμοσπονδιακὸν Σύνταγμα τῆς Γερμανίας ἦτο βεβαίως θεσμὸς ἐπιστημώτατος, τίς ὅμως εἰργάσθη μᾶλλον τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, ἵνα καταρρίψῃ αὐτόν; Συμμαχήσας μετὰ κεκηρυγμένων ἐπαναστατῶν, προσεκάλεσε, κατὰ τὸ 1866, τὰ δαλματικά καὶ οὐγγρικά στρατεύματα νὰ ἐγκαταλίπωσι τὸν μονάρχην τῶν. Ἀνὴρ, τοιοῦτον ἔχων παρελθόν, ἦσσαν παντὸς ἄλλου δικαιοῦται νὰ καταγγέλλῃ τοὺς ἐπισκόπους ὡς ἐπαναστάτας. Ἀρκούμαι εἰς τὰς ἀποδείξεις ταύτας, θὰ ὑπομνήσω δὲ μόνον, ὅτι, παρὰ τὸν νόμον τὸν ἀπαγορεύοντα τὴν μονομαχίαν, ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀρχιγραμματεὺς προσεκάλεσεν ἄλλοτε εἰς μονομαχίαν τὸν βουλευτὴν Φίρχωβ.»

Εἰς ἄκρον ἐξῆψε τὸν πρίγκηπα ἡ ἀνάγνωσις τῆς περιλήψεως ταύτης. Διὰ στεντορείας φωνῆς ἐκραζεν ἐν τῷ διαδρόμῳ: «Θὰ ὑπάγω εἰς τὴν Βουλὴν», ὅπερ ἐσήμαινεν ὅτι ὁ Κάρολος, ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ λευκὸν πηλίκιον καὶ τὰ λευκὰ χειρόκτια τοῦ καγκελλαρίου..

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν νέον τηλεγράφημα διωλίσθησε διὰ τοῦ τοίχου. Δὲν προήρχετο ὅμως ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ἀλλ' ἐκ Ρώμης, ὑπῆρξε δ' αἰτία ὅπως ὁ πρίγκηψ συνάψῃ συνδιάλεξιν μακρὰν μετὰ τοῦ συμβούλου του, οὕτως ὥστε ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἔληξεν, ὅτε ὁ πρίγκηψ ἀνεμνήσθη τοῦ Σχόρλεμερ-Ἄλστ καὶ τοῦ λόγου του.

— Αὖριον θὰ ἀπαντήσω, ἐσκέφθη.

Τὴν ἐπομένην περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἐκάλεσε τὸν Κάρολον.

— Πρέπει νὰ ὑπάγω ἀμέσως εἰς τὴν Βουλὴν!

Ὁ Κάρολος ἀπέμαξε διὰ τῆς ψήκτρας τὸ πηλίκιον τοῦ θωρακοφόρου, θεὶς ἐντὸς αὐτοῦ ζεῦγος χειροκτίων.

Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς λεπτοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πρίγκηπος.

— Ὑψηλότατε, ἀγγελιαφόρος τῆς Α. Μεγαλειότητος!

Ὁ ἀγγελιαφόρος ἐμφανίζεται, ἐγχειρίζει φάκελλον ἐκ μέρους τοῦ αὐτοκράτορος, κατέρχεται τὴν κλίμακα κροτῶν τοὺς πτερνιστῆρας, ἱπεύει τὸν ἀνακτορικὸν αὐτοῦ ἵππον καὶ ἀπέρχεται.

Ὁ Βίσμαρκ καλεῖ τὸν Κάρολον.

— Εἰπέ νὰ ζευξουν. Πηγαίνω εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Οὐδὲ λόγος πλέον περὶ τοῦ Σχόρλεμερ-Ἀλστ. Τὸ ὄχημα τοῦ καγκελαρίου ἔστη πρὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου.

— Τί εἶνε αὐτά; λέγει ὁ πρίγκηψ πρὸς τὸν ὑπρέτην, ὅστις πηδήσας τῆς θέσεώς του προσῆλθε νὰ ἀνοίξῃ τὴν θυρίδα.

Ὁ Βίσμαρκ ἡδημῶνι πλέον ἢ χθές, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Σχόρλεμερ-Ἀλστ περὶ αὐτοῦ.

— Δὲν ἔθεσες τὸ κράνος μου εἰς τὴν ἄμαξαν. Νὰ παρουσιασθῶ μὲ πηλίκιον εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα ἢ νὰ ἐπιστρέψω...

Δὲν ἐπέρανε τὴν φράσιν, ἀλλ' ἐφαίνετο θέλων νὰ εἴπῃ·

— Διὰ νὰ χάσω ἐκ νέου τὸν Σχόρλεμερ;

Ὁρμησεν ἔξω τῆς ἁμάξης, κεραυνοβολῶν τὸν ὑπρέτην διὰ τοῦ βλέμματος, ἔλαβεν ἐν τῷ διαδρόμῳ τὸ κράνος στρατιώτου τινὸς τῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ αὐτοκράτορος.

Μετὰ τὴν ἀκρόασιν, διαρκέσασαν ἐπὶ τρία τέταρτα τῆς ὥρας, ὁ πρίγκηψ ἐνεφανίσθη ἐκ νέου σύνοφρυς, ὥσπερ μὴ εἶχε κατὰ νοῦν ἢ τὸ λησμονηθὲν κράνος ἐν συνδιαλέξει, καθ' ἣν ἐγένετο λόγος περὶ ζητημάτων σπουδαιοτάτων διὰ τὴν Εὐρώπην ὅλην.

— Εἰς τὴν Βουλὴν! προέταξεν.

Ὁ πυρετός του ἐνόμιζέ τις ὅτι μετεδόθη εἰς τὸν ἡνίοχον, παρ' ᾧ παρεκάθητο ὁ Κάρολος τρέμων ὅλος, καὶ τοὺς ἵππους, διότι ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἔκαμαν ὅ,τι δυνατόν διὰ νὰ φθάσωσι ταχύτερον. Πρὸ τοῦ βουλευτηρίου, ὁ Βίσμαρκ εἶπε πρὸς τὸν Κάρολον·

— Ἡ ἁμάξα θὰ φύγῃ· νὰ ἐτοιμασθῇς νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ Βάρζιν!

Ὁ πρίγκηψ εἶπε ταῦτα διὰ τόνου τραχέος καὶ ἐπιτακτικοῦ. Μετὰ τινὰς στιγμὰς εἰσῆρχετο εἰς τὴν ὑπουργικὴν αἴθουσαν καὶ διεπυνθάνετο τὰ γενόμενα. Μετ' ὀλίγον ἔλαβε θέσιν ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς ἐξέδρας ἐν τῇ Βουλῇ, ἀγρίως στρέφων κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς, χαιρετῶν μηχανικῶς τὸν πρόεδρον.

Ὁμίλει ἀκριβῶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Σχόρλεμερ· ρητορικός ἀγὼν συνήφθη μετὰξὺ τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ βουλευτοῦ τοῦ Κέντρου, ἀγὼν ἐπικός, οὐδεμίαν ἔχων ἄλλην ἀφορμὴν, ἢ τὸ ὅτι ὁ Κάρολος ἐλησμόνησε τὸ κράνος, οὐ ὁ καγκελλάριος εἶχεν ἀνάγκην νὰ παραστῇ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Κάρολος συνεσκευάζε τὰς ἀποσκευὰς του, διστάζων καὶ διακοπτόμενος πολλάκις ἐν τῷ ἔργῳ του, μὴ ἐλπίζων ὅμως ἔλεος.

Ὅτε ὁ πρίγκηψ ἐπανῆλθε τοῦ βουλευτηρίου ὁ ὑπρέτης ἐξουθενωμένος ἐτοποθετήθη ἐν τῷ διαδρόμῳ, ἐν τῇ συνήθει θέσει, ὅπως λάβῃ τὸν μανδύαν καὶ τὸν πῖλον τοῦ κυρίου του. Ὁ πρίγκηψ προσεποιήθη ὅτι δὲν τὸν εἶδε καὶ συνέθλιψε μόνος τὰ χειρόκτικα καὶ τὸ κράνος. Ὁ Κάρολος ἐτέθη πλέον εἰς διαθεσιμότητα; Ὁχι, τὸν ἐκάλεσαν, ὅπως ὑπηρετήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ ταραχὴ αὐτοῦ παρατηρήθη ὑπὸ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν κεκλημένων, οἵτινες ἀπηύθυναν ἐρωτηματικὸν βλέμμα πρὸς τὸν πρίγκηπα, ἀλλ' οὗτος εἰσίγα κατηφής, ὥσπερ τὸ λησμονηθὲν κράνος ἐθάρυνεν ἀκόμη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.

Μετὰ τὸ γεῦμα, ὁ καγκελλάριος ἀπεσύρθη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του. Συνήντησεν δὲ τὸν Κάρολον ἐν τῷ διαδρόμῳ.

— Ἐκλαυσε, ζῶν; εἶπεν. Ἐγὼ ἐξήλεσα τὴν τύχην σου. Τί δὲν ἔδίδα διὰ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Βάρζιν νὰ ἶδω τὰ λάχανά μου. Ἄν προτιμᾷς νὰ μένης ἐδῶ, μείνε, ἀλλὰ προσπάθησε νὰ μὴ λησμονήσῃς ἄλλοτε τὸ κράνος μου, ὅταν πηγαίνω εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Τὴν ἐπομένην ὁ Κάρολος ὑπηρετήσεν κατὰ τὸ γεῦμα μὲ φυσιογνωμίαν ὅλως ἄλλοιαν, ὅπερ παρατηρήθη πάλιν. Οἱ παρεστῶτες ἐκ νέου ἀπέβλεψαν ἐρωτηματικῶς πρὸς τὸν πρίγκηπα, οὗτος δ' ἀφηγήθη ἀφελῶς τὰ γενόμενα.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦν ἥττον θυελλώδης τῆς χθесινῆς. Σύμβουλος τις ἀπετόλμησε νὰ παρατηρήσῃ·

— Οἱ ὑπρέται προτιμῶσι νὰ φεύγωσιν ἀπὸ τὸ Βάρζιν διὰ νὰ ἔρχωνται εἰς τὸ Βερολῖνον. Μόνος ὁ κύριος δὲν βλέπει τὴν ὥραν πότε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐξοχὴν.

— Πιστεύσατέ με, ἀπήντησεν ὁ πρίγκηπις, ὅτι τὰ σκόροδά του ἐνδιαφέρουν τὸν σύζυγόν μου περισσότερο ἀπὸ ὅλην σας τὴν πολιτικὴν.

Τὰ γεύματα τῆς οἰκογενείας Βίσμαρκ, ἅτινα παρατίθενται ἐν οἰκογενειακῇ ὁμηγύρῃ εἰς τὰ δωμάτια τῆς πριγκηπίσσης, διαρκοῦσιν ὀλίγον. Ἀμέσως μετὰ τὸν τελευταῖον βλωμόν, ὁ πρίγκηψ ἐγείρεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπου παρατίθεται ὁ καφές, ἵνα ἀναπαυθῇ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καπνίζων. Συγχρόνως ποιεῖται λόγον, ἐν τόνῳ οἰκειοτάτῳ, περὶ τῶν γεγονότων τῆς ἡμέρας, τῆς συνεδριάσεως τοῦ Ράϊχσταγ, τῶν οἰκογενειακῶν του ὑποθέσεων. Οὐχ ἥττον δὲν μένει ἄεργος.

Ὅπως κατὰ τὸ πρόγευμα, ὅπερ ἡ οἰκογενεὶα Βίσμαρκ, ὅταν ὁ καιρὸς ἐπιτρέπῃ, λαμβάνει ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, τοῦ ὑπεράνω τοῦ γραφείου τοῦ πρίγκηπος, ὁ πρίγκηψ καὶ κατὰ τὸ γεῦμά του εἶνε ἐφωδιασμένος διὰ τοῦ μεγάλου μολυ-

βδοκονδύλου του, δι' οὗ χαράσσει σημειώσεις ἐπὶ τῶν ἐγγράφων, τῶν ἐκθέσεων, τῶν ἐπιστολῶν, ἃς λαμβάνει ἢ σημειῖν τι ὑποδεικνύον τὴν ἀπόφασιν ἣν ἔλαβεν.

Μετὰ τὴν τερψίθυμον ταύτην ἀσχολίαν, ὁ πρίγκηψ ἀμέσως μεταβαίνει εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ἐνθα ἐργάζεται μέχρι βαθείας ἐσπέρας, εἴτε μόνος, εἴτε μετὰ διπλωματῶν.

Ὁ πρίγκηψ δειπνᾷ ὡσαύτως μετὰ τῆς οἰκογενείας του, καὶ τότε κατὰ γενικὸν κανόνα δὲν δέχεται ἐπισκέπτην ἄλλον, πλην τῆς πρίγκηπισσης Ραντζάου καὶ τῶν τέκνων της.

Τὸ δεῖπνον διαρκεῖ ἐπὶ δίωρον, τὸν χρόνον δὲ τοῦτον ἀφιερῶ ὁ πρίγκηψ ἐντελῶς, ἀποκλειστικῶς, εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του. Αἱ ἀνιαιρότητες τῆς ἡμέρας παρέρχονται, σχεδὸν λησμονοῦνται. Ὁ πρίγκηψ φαιδρότατος πάντοτε, διηγεῖται ἱστορίας καὶ ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ σαρκαστικὸν αὐτοῦ πνεῦμα. Αὐτὸς ὁ Τίρας, ὁ σκύλος τῆς αὐτοκρατορίας, νομίζει τις ὅτι ἀκροᾷται προσεκτικῶς, ἢ ἐκφρασίς δὲ τῶν ὀφθαλμῶν του μαρτυρεῖ σχεδὸν ὅτι ἐννοεῖ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ κυρίου του.

Ὁ Τίρας εἶνε ὁ ἀχώριστος τοῦ πρίγκηπος σύντροφος, ἐφόσον οὗτος παραμένει κατ' οἶκον. Ὁ Τίρας, ὁ διάδοχος τοῦ ἀρχαίου σκύλου τῆς αὐτοκρατορίας, τοῦ Σουλτάνου, συνοδεύει τὸν καγκελάριον εἰς τοὺς περιπάτους του ἐν τῷ κήπῳ, κατακλίνεται παρὰ τοὺς πόδας του ἐν τῷ γραφεῖῳ καὶ ἀγγρύπωνς φυλάσσει τὰς ὀλίγας τρίχας, αἵτινες φύονται εἰσέτι ἐπὶ τῆς ἀπειφιλωμένης κεφαλῆς τοῦ κυρίου του. Εἶνε ὥρατος κύων, μὲ οὐλον καὶ μέλαν τρίχωμα, εἶδους διαμέσου μεταξὺ τοῦ κυνὸς τῆς Νέας Γῆς καὶ τοῦ μολοσσοῦ. Κατὰ τὴν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰσαγωγὴν του ἦτο ἀδάμαστος, οἱ ὑπηρεταὶ δὲ, καὶ αὐτὴ ἡ πρίγκηπισσα, ἠναγκάζοντο πολλάκις νὰ φεύγωσι πρὸ αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ πρίγκηψ ἐποίησατο τοιαύτην χρῆσιν τοῦ μαστιγίου, ὥστε ὁ Τίρας ἐπὶ τέλους ἡσπάσθη ἤθη μετριώτερα. Σήμερον δ' ἐντελῶς ἐφησυχάζει, ἐφόσον νομίζει ὅτι ὁ κύριός του οὐδένα διατρέχει κίνδυνον.

Εἰς τοὺς γινομένους δεκτοὺς παρὰ τῷ Βίσμαρκ γνωστὸν τυγχάνει ὅτι πρέπει νὰ ἀπέχωσι χειρονομίων ζωηρῶν, διότι ὁ Τίρας πολλάκις ἐκλαμβάνων ταύτας ὡς ἀπειλὰς κατὰ τοῦ κυρίου του ἐπιπίπτει κατὰ τῶν χειρονομούντων.

Κατὰ τὸ δεῖπνον, ὁ καγκελάριος εἰσέρχεται εἰς τὸ γραφεῖόν του, ὅπως ἐργασθῇ μίαν ἢ δύο ὥρας μετὰ τινος τῶν συμβούλων του. Ἐάν ὑπάρχωσιν ἐπείγουσαι ὑποθέσεις ἄξιας λόγου, ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ὡς εἰκός, βραδύνει νὰ κατακληθῇ. Εὐτυχῶς νῦν κοιμάται πάντοτε βαθὺν καὶ εὐεργετικὸν ὕπνον. Ἐνῷ ἄλλοτε αἱ αὐπνίαι εἶχον ὑποσκάψει τὴν ὑγίαν του.

Βραδύτερον ἀποσύρεται ὁ Βίσμαρκ εἰς τὸν κοιτῶνά του κατὰ τὰς λεγομένας κοινοβουλευ-

τικὰς ἐσπερίδας του, καθ' ἃς δέχεται πολιτευτὰς πάσης ἀποχρώσεως.

Ὁ πρίγκηψ τοὺς κεκλημένους του ὑποδέχεται μετ' ἐγκαρδίου καὶ ὅλως ἀπερίττου φιλοφροσύνης.

* * *

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ὅστις ἄλλοτε κατεκλίνετο λίαν ἀργά, ἐκάνονισε νῦν τὰ τοῦ βίου του τακτικώτερον. Ἐγείρεται λίαν πρῶξ, ἀφότου ὁ Σθένιγγερ ἐγένετο ἱατρός του, καὶ ἐξέρχεται εἰς περίπατον ἐν τῷ κήπῳ του, ὅστις ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Γουλιέλμου εἰς τὴν ὁδὸν Καίνιχ-γρατς, καὶ περιλαμβάνει δένδρα αἰωνόβια, ἀτινα ὑποστηρίζουσι διὰ σιδηρῶν τριγώνων, ἐκ φόβου μὴ καταπέσωσιν ἐκ τοῦ γήρατος! Τὸν πρωῒνον περίπατόν του κάμνει ὁ πρίγκηψ ἐν στενῷ λιθοστρώτῳ περιστυλίῳ, ὅπερ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ γειτονικοῦ κτιρίου, ἀνήκοντος εἰς τὸν πρίγκηπα Πλές. Ὑπὸ τὰς στοὰς ταύτας, ὁ ἀρχιγραμματεὺς διαφεύγει τὰ βλέμματα τῶν περιέργων, διότι καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ του κήπῳ κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν ἀδιακρίτων. Πλησίον τῆς ὁδοῦ Καίνιχγρατς, συνορεύει πρὸς τὸν κήπον, κτίριον ὅπερ ἀνήκεν ἄλλοτε, ὡς καὶ τὸ μέγαρον τοῦ καγκελλαρίου, εἰς τὸν πρίγκηπα Ράτζιβιλλ, ὅπερ ὅμως ἐπωλήθη πρὶν ἢ τὸ κράτος σκεφθῇ νὰ ἀγοράσῃ τὴν οἰκοδομήν, ἵνα προσφέρῃ ταύτην ὡς δῶρον εἰς τὸν Βίσμαρκ. Ἐκ τῶν παραθύρων τῆς ἐν λόγῳ οἰκίας ἡδύνατο πᾶς τις νὰ ἐνοχλῇ τὸν πρίγκηπα λίαν δυσαρέστως. Ξένοι πολλοὶ ἐνφικίζον τὰ παράθυρα ταῦτα, ὥπλισμένοι δὲ διὰ διόπτρων καὶ τηλεσκοπίων κατεσκόπευον καὶ τὰς ἐλαχίστας κινήσεις τοῦ Βίσμαρκ περιπατοῦντος· περιεργοὶ τινες μάλιστα προσεπάθουν νὰ ἐλκύσωσι καὶ τὴν περιέργειάν του διὰ κραυγῶν. Οἱ Ἀγγλοὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐπεδείκνυν τὸλμην ἀνήκουστον καὶ ὅλως βρετανικὴν ἀφέλειαν. Ὁ καγκελάριος, ὅπως ἀπαλλαγῇ τῶν περιέργων ἀνῆρτησεν ἄνωθεν τῶν τειχῶν ἐπὶ ὑψηλῶν ἱστῶν παμμεγίστους ὀθόνας, ἀποκρυπτούσας ἐντελῶς τὴν θέαν τοῦ κήπου.

Πρὶν ἢ ὁ Βίσμαρκ μεταβῇ εἰς τὸν κήπον νὰ περιπατήσῃ ἀγγέλλει τοῦτο εἰς τὸν θυρωρόν του. Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν εἶνε ὁρατὸς δι' οὐδένα πλην ὑπαλλήλων ἢ ἄλλων προσώπων, ἅτινα ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ ἴδῃ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ θυρωρὸς προειδοποιεῖται καὶ ἰδηγεῖ τοὺς ἐπισκέπτας εἰς τὸν κήπον.

Ὁ πρίγκηψ, ὡς φίλος τῆς γεωργίας, ἀρέσκειται εἰς τὴν ἀληθῆ φύσιν, διὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ κήπου τὸ ἀπέναντι τοῦ παραθύρου του κείμενον διατηρεῖ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ὄψιν. Ἡ μόνη ἐξαίρεσις εἶνε μικρὰ πρασιὰ ἀνθῶν, ἐφ' ἧς προσπίπτουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ πρίγκηπος, ἅμα ὡς ἀποβλέψῃ πρὸς τὰ ἔξω. Ἡ πρασιὰ αὐτὴ ἔχει πάντοτε ἄνθη κατάλληλα εἰς τὴν ὥραν τοῦ ἔτους.

Πλαγίως τοῦ γραφείου τοῦ πρίγκηπος εὐρίσκειται πορτοκαλεὼν, ἐν ᾧ ὁ πρίγκηψ διακόπτων ἐνίοτε τὴν ἐργασίαν, περιπατεῖ ἐπὶ τινι λεπτᾷ.

* * *

Οἱ κόμητες Γουλιέλμος καὶ Ἐρβέρτος καὶ ἡ κόμησσα Μαρία κατοικοῦσι πρὸ πολλοῦ χωριστά. Ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ πριγκίπισσα, μετὰ τῆς πολυαριθμοῦ αὐτῶν θεραπείας, εἶνε ἐνοικοὶ τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γουλιέλμου μεγάρου.

Ἐφ' ᾧ καὶ ὁ βίος ὃν διάγουσιν εἶνε λίαν ἡρεμὸς.

Ἡ πριγκίπισσα ἀντιπροσωπεύει ἐν τῇ αὐτῇ τὴν οἰκογένειαν Βίσμαρκ, ἐνθα κατέχει τὴν πρώτην θέσιν μετὰ τῶν πριγκηπισσῶν, τῶν μὴ ἀνηκουσῶν εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Ἐμφανίζεται ἐνίοτε ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ δέχεται ὀλίγα μόνον πρόσωπα, στενῶς μετ' αὐτῆς συνδε-
δεμένα.

Ἡ πριγκίπισσα Βίσμαρκ οὐδέποτε εἶχεν ἀξιώσεις ἐπὶ καλλονῇ, οὐχ ἥττον ἢ ὅψις αὐτῆς εἶνε γλυκυτάτη, ἡ ὁμιλία τῆς δὲ μαρτυρεῖ με-
γίστην ἀγαθότητα.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνήθως φέρει λιτότατον καλ-
λωπισμόν, π. χ. ἐσθῆτα ἐκ λευκοῦ λειοσηρικοῦ
μὲ ἀνθοδέσμην ἐκ ρόδων ἐπὶ τῆς κόμης καὶ τοῦ
στήθους.

Ἡ κόμησσα Ραντζάου ἀκολουθεῖ τὸ μητρικὸν
παράδειγμα. Ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα ἄλλως
κατοικοῦσι εἰς τὸν τρίτον ὄροφον οἰκίας τινὸς ἐν
τῇ ὁδῷ Φὸς καὶ οὐδόλως σχεδὸν συχνάζουσιν
εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ κόμησσα Ραντζάου εἶνε γυνή σχεδὸν
ἐπίσης στιβαρὰς σωματικῆς διαπλάσεως ὡς ὁ
πατὴρ τῆς. Τὸ παράστημά τῆς καὶ ὁ βηματι-
σμός τῆς ἔχουσι μάλιστα τί τὸ ἀνδρικόν. Δὲν
δύναται νὰ λεχθῇ καὶ αὕτη ὠραία, καίτοι εἶνε
πεπροικισμένη διὰ χάριτος ὅλως ἰδιαζούσης.
Ἐν γένει καὶ τὰ τρία τοῦ ἀρχικαγγελλαρίου
τέκνα ὁμοιάζουσιν αὐτῇ· ὁ κόμης Ἐρβέρτος
εἶνε ἐπίσης ὑψηλὸς ὡς αὐτός· ὁ κόμης Γουλιέλ-
μος εἶνε κάπως βραχυσωμότερος, ἀλλ' ἔχει ἀπα-
ράλλακτον τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρχιγραμματέως.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ καθηγητὴς δόκτωρ
Σβένιγγερ ὑπῆρξεν ἐπὶ τινι χρόνον ὁμοδαίτωρ
καὶ σχεδὸν σύνοικος τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ.
Κατώκει εἰς τὴν ἐν τῇ ὁδῷ Καίνιχγκρατς ὑπ' ἀ-
ριθμὸν 9 οἰκίαν, εἶχε κλεῖδα τῆς ὀπισθίας θύρας
τοῦ παραδείσου τοῦ καγκελλαρίου, εὐρίσκετο δ'
ἐπομένως ἐγγύτατα τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ πελάτου.

Ἡ πριγκίπισσα, εὐγνωμονοῦσα τῷ Σβένιγγερ, ὅστις ἔσωσε τὸν σύζυγόν τῆς θανάτου σχε-
δὸν βεβαίου, ἐπέμεινεν ὅπως οὗτος γευματίζῃ ἐν
τῷ μεγάρῳ. Ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ
ἀπουσίαζε, ἀμέσως μετεπέμπετο θεράπων παρ'
αὐτῷ, ἵνα μάλιστα τὴν αἰτίαν. Εἶχεν ἄλλως νὰ

ἐκπληρώσῃ καὶ καθήκοντα ἱατρικὰ ἐν τῇ τρα-
πέζῃ ταύτῃ, ἥς τὰ ἐδέσματα ἦσαν πολὺ λιτό-
τερα καὶ ὀλιγώτερα ἢ εἰς πολλὰς ἄλλας βερο-
λινεῖους οἰκογενείας, διότι ἡ θεραπεία εἰς ἣν ὁ
ιατρός ὑπέβαλε τὸν πρίγκηπα συνίστατο κυ-
ρίως εἰς δίκαιαν αὐστηροτάτην.

Ὁ ἱατρός Ἐρνέστος Σβένιγγερ, οὗ τὸ ὄνομα
τοσοῦτον διεφημίσθη, ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν θε-
ραπείαν τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, πρὸ τριετίας
ἦτο ἐντελὴς ἄγνωστος. Ἡ εὐτυχὴς ἐκβάσις τῆς
θεραπείας, ἣν ἐφήρμοσεν ἐπὶ τοῦ πρίγκηπος Βί-
σμαρκ, κατέστησε τὸ ὄνομά του πασίγνωστον
καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον, ἐγένετο δὲ αἰτία νὰ
διορισθῇ καὶ καθηγητὴς ἐν τῷ γεραρῷ καὶ ἐν-
δόξῳ τοῦ Βερολίνου πανεπιστημίου.

Ὁ Σβένιγγερ ἐγεννήθη εἰς Νδύμαρкт, τοῦ
ἄνω Παλατινάτου, τῷ 1851. Ὁ πατὴρ του ἦν
ιατρός διακεκριμένος. Τὴν ἱατρικὴν ἤρξατο
σπουδάζων ἐκκαίδεκαέτης. Εἰκοσάετης ἀνε-
κηρύχθη διδάκτωρ, ἐγένετο δ' ἀμέσως βοηθὸς
τοῦ διασήμεου καθηγητοῦ Ruhl, διδάσκοντος
παθολογικὴν ἀνατομίαν, ἀλλὰ παραδοξοτάτη
ἐρωτικὴ ἱστορία παρενεβλήθη εἰς τὸ στάδιον
αὐτοῦ, τὸ ὑπὸ τὸσον λαμπροῦς οἰωνοῦς ἀρξάμε-
νον καὶ ἀνέκοψε τὴν πρόοδόν του.

Κατὰ τὴν δεκαετίαν, καθ' ἣν ὁ Σβένιγγερ
διετέλεσε βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ Ruhl, ἐξέδωκε
τάς πλείστας τῶν παθολογικῶν αὐτοῦ μελε-
τῶν ἐπὶ τῆς διφθερίτιδος, τῆς πυματιώδους
φθίσεως, τῶν δερματικῶν νόσων κτλ. Τὸν πρίγ-
κηπα Βίσμαρκ ἐγνώρισεν ὁ Σβένιγγερ τῷ 1882
ἐν Βάρζιν, ὅπου μετέβη προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ
κόμητος Γουλιέλμου. Τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ
καγκελλαρίου εὐρίσκετο εἰς ἄκρον τεταραγμένον
καὶ ἐξησθημένον. Ὁ πρίγκηψ δὲν ἐχῶνευε
πλέον, ἡσθάνετο δριμύς πόνους κατὰ τὸ ὑπο-
γάστριον καὶ τὸν στομάχον, τοσοῦτον δὲ ἐξαδυ-
νατισμένος ἦτο, ὥστε πρὸ παντὸς ἄλλου ἔδει
νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀνθρώπις τῶν σωματικῶν δυ-
νάμεων τοῦ ἀσθενοῦς, ἵνα μὴ ἡ μοιραία λύ-
σις ἐπέλθῃ θάσσον ἢ βράδιον. Δίαιτα αὐστηρά
καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν καθω-
ρισμένη, ὥραν πρὸς ὥραν κεκανονισμένη, ἐπι-
δρῶσα ἐπὶ πάσης ζωικῆς τοῦ ἀσθενοῦς λει-
τουργίας, τοῦ φαγητοῦ του, τοῦ ὕπνου του,
τοῦ περιπάτου του, ὑπῆρξε τὸ μόνον μέσον
πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν δυνάμεων, διευκόλυνσιν
τῆς πέψεως καὶ ἐπάνοδον τοῦ ὑπογαστρίου εἰς
τὴν φυσικὴν αὐτοῦ κατάστασιν. Ἡ δίαιτα
αὕτη ἀπέβη σωτήριος εἰς τὸν καγκελλάριον,
ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἡδυνήθη νὰ ἀναλάβῃ ἐν
πάσῃ ἐκτάσει τὰς ἐργασίας του.

Ποία εἶνε ἡ περιουσία τοῦ Βίσμαρκ; Τὸ ζή-
τημα τοῦτο ἀπνησχόλησε πολὺ τὸν τύπον, μετὰ
τὴν 1ην Ἀπριλίου 1885, ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἀρ-

χιγραμματαὺς ἀνέκτησε τὸ προγονικὸν αὐτοῦ κτῆμα τοῦ Σενχάουζεν.

Ἰδιοκτῆτης τοῦ Βάρζιν, τῆς Φρειδιξρούης καὶ τοῦ Σενχάουζεν, ὁ πρίγκιψ ὅπως φιμώσῃ τοὺς φθονερούς, ἐγένετο ὁ ὑποβολεὺς τῆς ἐπομένης ἡμιεπισήμου ἀνακοινώσεως, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν τινὶ ἐφημερίδι:

«Ἐσχάτως αἱ ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν σημειώσιν τινα περὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀρχιγγραμματοῦς· προσεκτικῶς ἀναγινωσκομένη ἡ σημείωσις αὕτη ἀποβλέπει πρὸς σκοπὸν, ὅστις ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν καθίσταται κατὰδῆλος. Ὁ σκοπὸς οὗτος, πράγματι, εἶνε αὐτὸς ἐκεῖνος ὃν προτίθενται ἀγγλικαὶ τινες ἐφημερίδες, σκαπανεύουσαι τὴν ὁδὸν εἰς τὴν δημοκρατίαν τοῦ μέλλοντος διὰ λεπτομερῶν δημοσιεύσεων περὶ τῶν προσόδων καὶ τῶν κτημάτων τῆς ἀριστοκρατίας· οἱ φορολογούμενοι ἐκ τούτου δύνανται νὰ ἐκτιμῇσωσιν τὸ δυστυχὲς τῆς θέσεως αὐτῶν. Τοιοῦτον ἔχει χαρακτῆρα καὶ ἡ ἐν λόγῳ σημείωσις, προτιθεμένη νὰ ἐκθέσῃ τὸν πρίγκηπα Βίσμארκ εἰς τὸν φθόνον καὶ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἡττον αὐτοῦ εὐνοηθέντων ὑπὸ τῆς τύχης.

«Καὶ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ὁ πρίγκηψ προβάλλεται ὡς πρότυπον πλουσίου γαιοκτημόνος, δῆλον ποιεῖ τὸν δημαγωγικὸν τοῦ ἄρθρου χαρακτῆρα· ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον πολλοὶ Γερμανοὶ γαιοκτημόνες πολλῶ τοῦ πρίγκηπος πλουσιώτεροι. Ἐν τούτοις τίς ποτὲ ἐδημοσίευσε ἀκριβῆ ἐκθεσιν περὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν;

«Ἄλλως αἱ διαβεβαιώσεις τοῦ γράφοντος τὸ ἄρθρον εἶνε ἐν πολλοῖς ἐσφαλμένα. Πολλὰκις ἡ περιουσία τοῦ πρίγκηπος Βίσμארκ ἐξετιμήθη ἀκριβῶς, ἵνα ὑποβληθῇ εἰς τὴν κεκανονισμένην φορολογίαν. Ἐπὶ ταύτης τῆς ἐκτιμήσεως στηριζόμενοι, ἐσμὲν εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ κτήματα τοῦ πρίγκηπος εἰσὶν ἀπηλλαγμένα πάσης ὑποθήκης, εἶνε ἀνακριβής. Ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ πρίγκηπος ὑπάρχουσιν ἐγγεγραμμένα ὑποθήκαι, ἀπαιτοῦσαι τὴν πληρωμὴν ἐτησίων τόκων 120,000 μάρκων. Σημειωτέον πρὸς τούτοις, εἰς ἀναίρεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων, ὅτι τὸ κτῆμα τῆς Φρειδιξρούης δὲν προέρχεται ἀποκλειστικῶς ἐκ δωρεᾶς τοῦ κράτους· ὅτι ἡ Φρειδιξρούη καὶ ὁ Νέος — Μῦλος ἀτινα ἀποτελοῦσι παράρτημα τοῦ Σάξεν Βάλδ ἡγοράσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀρχιγγραμματοῦς πρὸ τινων ἐτῶν ἀντὶ 240,000 μάρκων.

«Κατὰ τὴν δωρεάν τοῦ Σάξενβαλδ ἡ πρόσδοδος τοῦ δάσους τούτου, κατὰ τὸ δωρητήριον, ἀνήρχετο εἰς 34,000 τάλληρα. Κατὰ τὴν ἐμπορικὴν κρίσιν, ἥτις ἰδιαιτέρως ἐπωφελῆς ὑπῆρξεν εἰς τὴν ξυλμπορίαν, ἡ πρόσδοδος αὕτη πιθανῶς ἀνῆλθεν μέχρι τῶν 80,000 ταλλήρων, ἀλλ' οἱ εἰδήμονες καλῶς γινώσκουσιν ὅτι αἱ γεωργικαὶ καὶ δασικαὶ πρόσδοδοι ὑφίστανται συνε-

χεῖς διακυμάνσεις καὶ ὅτι τὸ ἐτήσιον ἔσοδον τῶν τελευταίων ἐτῶν πολὺ ἀφίσταται τῶν 80,000 ταλλήρων.

«Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐσχάτως ἀγορασθὲν κτῆμα τοῦ Σενχάουζεν, ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐτήσια αὐτοῦ πρόσδοδος ἀνέρχεται εἰς 16,000 τάλληρα. Ἐὰν ὁ ἀρθρογράφος προσέφερεν εἰς τὸν καγκελλάριον τοιοῦτον μίσθωμα, δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν αὐτόν, ὅτι ὁ πρίγκηψ θὰ ἀπεδέχετο τὴν ἐκμίσθωσιν. Διότι, τίς δὲν γνωρίζει ὅτι τὸ ἀρχαῖον τοῦ Σενχάουζεν κτῆμα, οὐ ἡ ἔκτασις κατ' ὀλίγα στρέμματα μόνον εἶνε ὑποδεεστέρα τοῦ νέου κτήματος, μάτην προσηνέχθη πρὸς ἐκμίσθωσιν, πρὸ τινων ἐτῶν, ἀντὶ 8,000 ταλλήρων ἐτησίως;

«Ὡς πάντες οἱ γαιοκτήμονες, ὁ ἀρχιγγραμματοῦς ὑποχρεοῦται τακτικῶς εἰς τὴν κατάβολὴν τοῦ τόκου τοῦ ἐπὶ ὑποθήκῃ χρέους αὐτοῦ, καίτοι αἱ κτηματικαὶ πρόσδοδοι ἐλαττοῦνται ἐτησίως.

«Δέον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὅτι, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Σενχάουζεν, τοσαύτη ἦν ἡ συρροὴ τῶν αἰτήσεων βοθημάτων πρὸς τὸν πρίγκηπα, ὥστε ἦν αὐτῷ ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τοσαύτας αἰτήσεις».

Μεθ' ὅλας ταύτας ὅμως τὰς ἡμιεπισήμους δηλώσεις εἶνε βέβαιον, ὅτι ὁ πρίγκηψ Βίσμארκ, οὐ μόνον εὐπορεῖ, ἀλλὰ καὶ πλούσιος εἶνε. Μὴ διακρινόμενος ὅμως ἐπὶ γενναιοφροσύνῃ, δὲν παρέχει εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρῶσι τοῦτο.

Ἡ οἰκογένεια Βίσμארκ θεωρεῖται ἐν γένει ὡς φιλάργυρος, μόνον δ' ὁ κόμης Ἐρβέρτος Βίσμארκ ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν.

Δ. Γ. Κ.

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΤΖΙΛΦΙΑ

Διτήρημα Γεωργίας Ἑλλιοτ.

Μετὰφρασις Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον)

Ἡ Τίνα ἐβυθίσθη καὶ πάλιν εἰς σιωπὴν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Τὸ ἐξασθενῆσαν πνεῦμά της ἐφαίνετο δυσχερῶς βαδίζον διὰ τῶν ἐλιγμῶν τοῦ παρελθόντος βίου της. Μόνον δὲ ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Μαίηναρδ, ἤρξατο πάλιν ὁμιλοῦσα διὰ φωνῆς σιγηλῆς.

— Τόσον καιρὸν εἶχα τόσον κακὰς σκέψεις! Ἥμην τόσον θυμωμένη. Ἐμίσουν ἐπίσης καὶ τὴν μίς Ἐσχερ, καὶ δὲν μ' ἔμελε τί θὰ γείνη, διότι ἤμην πολὺ δυστυχής. Ἥμην γεμάτη ἀπὸ κακὰς σκέψεις. Ἥμην κακὴ, πολὺ κακὴ, περισσότερο κακὴ ἀπὸ ὅλας τὰς γυναῖκας τοῦ κόσμου!..